

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četiristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr. — Dopisi naj se izvoje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220

Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Mali Kolleri — za Slovence.

Nemško ministerstvo na Dunaji se je domislilo tudi na Slovence. Kakor so Čehi enega velicega Kollerja dobili, ki jih ima v zveličalno nemško-avstrijsko „ustavo“ spokoriti, če ne z ovsom pa z bičem, tako bodo nam Slovencem dali nekaj malih Kollerjev, ki imajo nalog nam Slovenstvo temeljito z grbe zbiti. Štajerski in kranjski Slovenci bodemo naenkrat obdarovani s „hudimi“ in „energičnimi“ c. kr. okrajnimi glavarji prave nemške barve.

Uraden list namreč poroča, da pride namestu c. kr. paše Aleksandra Auersperga, ki ne more več v kranjskem litijskem okraju nemškutariti in nemško-liberalno z občinami in kmeti gospodariti odkar je po milosti svojega soimenjaka ministra postal deželni glavar kranjski — da pride namesto njega v Litijo ljubi in slavni naš celjski Schönwetter. Ali ker se tako izprazni kraj, kjer na slovenskem Štajerskem najbolj „rabiatni“ narodnjaki žive in trpe, poiskali so Schönwetteru ravno tako vrednega naslednika, kakor ga Auersperg dobi, — v Celje pride glasoviti okrajni glavar iz Dalmacije Emil Franz iz Spljeta.

Kdo je Schönwetter? to vedo tisti kranjski Slovenci litijskega političnega okraja, ki čitajo „Slov. Narod“, že dalje časa. Kajti kako je ta mož po savinjski dolini za nemškutarstvo rogoboril se, kako je z vsemi sredstvi narodnjakom polena pod noge metal, glede narodnega jezika vse dotične postave gazil, celo ob času Hohenwartovem na vse kriplje in pretege za nemškutarskega kandidata Vrečka, ki je imel v programu geslo: „nemštvo je v nevarnosti“, delal, agitiral in teroriziral: to smo morali v tem listu tolikokrat na javnost staviti, da je bil Schönwetter že tipus in stoječa figura nemškutarskih zagriznenih okrajnih glavarjev. Kaj pomeni Schönwetterjevo nameščenje v veliki litijski okraj (kjer so Janjče in Velče ter je torej „nemštvo v nevarnosti“), to ni težko razbrati. Poleg drugega, se volijo v tem okraju (volišče je v Trebnjem) trije poslanci. Vsak dan pa čitamo, da upa nemško ministerstvo kakor na Českem tako tudi na Kranjskem dobiti deželni zbor ustavoverno večino. Zato pošilja Schönwetterja kot pionirja v ta kranjski okraj. Torej Litiji, Šmartenčani, Šentvidci, Zatičanje, Krčanje, itd. varujte se in bodite na braniku narodne zavesti.

In kdo je oni Franz, ki ga dobodo vrli štajersko-slovenski Savinjeci iz daljne Dalmacije? Tudi slaven vitez nemškega reda Giskrovec. To je namreč tisti mož ki je s svojo birokratiško breztaktnostjo pred dvema leti Bokelje razdražil, da so za puške prijeli, državi 5 milijonov stroška prizadeli in z mirom pri Knezlacu znanega „rückzugs“-generala Auersperga oslavili. V savinjski dolini pač ne bode mogel ljudi tako razdražiti, ker Slovenci se drže in se hočejo držati postavnega pota, da svoje pravice dosežejo. To pa vemo, da bodo Slovenci celjskega okraja vsem mogočim nasilstvom tega novega glavarja tako odločno nasproti stopili, kakor so dozdaj svoje pravice branili. Vzlasti pa jim priporočamo trdno in neupogljivo držati se slovenskega uradovanja. Če novi glavar slovensčine ne zna — naj se je učí.

Čujemo, da so po slovenskih krajih tudi še drugje pričakovati spremembe. Nemško ministerstvo išče nove metle — ali če nas stare niso izmele iz našega doma, ne bodo nas niti nove, ktere bomo gotovo preživeli. Pomnožen pritisk bode tudi naš narodni odpor podvojil in zavesten narod je dan denes vedno še kos starim obrabljenim umetelnostim birokratizma.

Založnice in posojilnice.

III. *)

Večina ljudstva čuti večjo potrebo do materialnega blagostanja nego do duševnega. To more biti neveselo a je resnično. Vsled tega je tudi delavnost tem bolj intenzivna od posameznega človeka, kder ima on po svoji delavnosti materialni dobiček pričakovati. Sicer tudi ni nikakor opravičeno, da bi nekteri na korist celega okraja ali na korist posameznih delati morali, drugi pa dobiček imeli ne gledè na to, da večji del kolikor toliko vsak za se in svojo rodbino skrbi; torej ovi trud in čas, kterege na korist kakega podvzetja obrača, njemu pri njegovem lastnem gospodarstvu pomanjkuje in tedaj on primerno menje dohodkov vsled zmenjkane delavnosti dobi. Ne govorim tukaj, da bi človek zmirom za vsako delavnost, ki jo obrača na občno korist in za človečanstvo, takoj odškodovan biti moral, ker po svoji moči za splošni blagor brez egoističnega dobička delati je vsakega dolžnost. Poudarjati hočem tukaj samo, da sta delavnost in vspeh vsakega podvzetja bolj ali menj odvisna, ako, in kolikorje človek pri tem bodisi duševno ali materialno interesiran.

S človekom se mora računati števisi njegove slabosti: kakor je, in ne kakor si mi njega po svojih idealih popolnega domišljujemo. Posameznim boljim pač zadostuje, ako vidijo, kako se njih ideja oživlja in uresničuje, in z veseljem sodelujejo. Ali ljudstvena večina je pripravna le toliko storiti in delati, kolikor za svojo delo plače ali drugačne odškodovine dobi.

Gledèč na to bi svetoval naj se v vsaki fari založnica in posojilnica napravi in sicer na tak način, da so vsi vložitelji primerno s svojimi vlogami interesirani. Vendar ne kakor je dozdaj večji del navadno, da je denarni zavod lastnina kake srenje, okraja itd., tedaj juristične osebe, ker je pri enakih zavodih uspeh odvisen le od žrtvoljubnosti enega ali drugega pozameznega, in celo podržetje takoj hirati začne, kakor hitro stvaritelj društva njemu svojo delavno moč odtegne. Da bi se drugi zopet žrtvoval je večji del dvomljivo, ker je materialno premalo interesiran in ker se mnogokrat borba političnih strank v srenjah in okrajih vname in pri ti priliki tudi njen denarni zavod škodo trpi.

Poudarjati je še treba, da denarnih zavodov od dneva do dneva več zraste, da je tedaj tudi tukaj s konkurencijo računati in da mora glede na okolščine vsak zavod, kteri hoče plodno delovati, kolikor mogoče gibčen biti in njega pravila nikakor ne smejo odvisne biti od postav za srenjo itd.

Vsem tem pomislikom se izogne, ako se napravi založnica in posojilnica po sledečih vodvilih:

§. 1. Namen društva je štedljivost (varčnost) buditi, in udom posojevati.

§. 2. Ud je vsak, kteri pristopnino kakega malega izneska, n. pr. 20 kr., in na dalje na vsak mesec nek odločen iznesek n. pr. 1 fr. plača. Odbor odloči o spremembi.

§. 3. Od vlog se 4, 5, 6 % plačuje itd.

§. 4. Gotovina se v prvi vrsti udom na osebni kredit proti garanciji posojuje, v drugi vrst za nakupovanje državnih itd. obligacij porabi.

§. 6. Glede pogojev visokosti, časa in obresti posojil, odloči od leta do leta po predlogu odbora občni zbor.

§. 7. Odračunaje vloge, obresti in stroške, ostali iznesek se med ude glede na njih vloge primerno koncem vsakega leta razdeljuje.

§. 8. Vsak ud sme iz društva kadarkoli izstopiti, ali v tem slučaju za leto svojega izstopa nima deleža na dobičku.

To so glavna načela založnice in posojilnice za majhen okraj, na primer eno ali več županij, kterim se še navadni dostavki o razidu, zastopu proti tretjim osebam, odboru, občnem zboru pravdi, itd. dodenejo. Priporočevanja vredno je v tih pravilih, da je gledè na dohodke udov, vsakdo obvezan vsak mesec ali teden neko majheno svoto na primer 1 gld. vložiti, in tedaj moralčno prisiljen, si vsako leto nek znesek prigospodariti. To pa vendar ne ubrani, da posamezen enkrat večjo svoto vloži ali da eden ali drug ud za vselej vlogo primerno izneskom celega leta vplača. Od vlog, ktere se v prvi vrsti udom posojujejo, ali za ktere se državne obligacije i. t. d. kupujejo, plačujejo se navadne hranilnične obresti in samo dobiček se primerno vlogam med ude kot superdividenda ali višje obresti razdeljuje.

Visokost, obresti posojil, kakor časa i. t. d., odločuje zmirom občni zbor, ker niso za reven kraj dostikrat že posojila s 6 %, za trgovinski kraj pa mnogokrat celo z 12 %, nikakor predraga.

Ker je vsak vložitelj primerno svoji vlogi pri posojilnici enako interesiran, se sme vsak zagneti, da se bode previdno postopalo in da bode vsak z vso marljivostjo sodeloval, ker je dobička primerno svojemu kapitalu in delu deležen.

Ob enem z ustanovljenjem založnic in posojilnic, bi bilo svetovati, da se ustanovi vsaj ena glavna banka v Ljubljani kot v središču Slovenije, in ako potrebno in koristno tudi v Mariboru za Štajersko in Koroško, in v Trstu ali Gorici za Primorsko; ali vsaj filiale glavne banke bi se morale po teh zadnje imenovanih mestih ni sicer na akcije, ustanoviti. Ne bi kazalo vendar takoj z glavnico z enim ali več milijoni to glavno banko ustanovljati, ker bi se bilo bati, da se brez velikega truda in agitacije, deloma brez forsiranja, vse akcije v eksklusivno narodnih krogih ne oddajo, in bi tedaj delovanje težko začelo se, ali celo se ne bi niti začeti moglo. Mislim, da bi na narodni podlagi ustanovljena denarna banka s prva gotovo z akcijami 100,000 do 200,000 gld. izhajala. Te akcije se samo takrat pomnože, ako se čuti potreba za podvzetje in ako se od strani narodnih krogov povprašuje po njih.

Najbolj praktičen in soliden modus se je pokazal pri podpisovanju akcij za „Narodno tiskarno in „Slov. Narod“.

Akcije so se podpisavale v narodnih krogih na poskus: ali je mogoče potrebno višino delniškega kapitala doseči.

Pri podpisu se ni nič vplačevalo, ker bi

*) Glej št. 16.

bilo neugodno denar vračati ako se ne bi bilo delniško društvo konstituirati moglo; in ker po mejih mislih nikakor ne gre, da občinstvo 10 fr. svoje prve vplače izgubi s tem, da mora posamezni akcijonar dostikrat lehkomišelnost stroške ustanovljenja naplačevati. Vplačevati se še le naj začne, kadar je potrebna svota akcijonarne glavnice za delovanja že podpisana. Ustanovljenje na ta način ne dela več stroškov nego (ako se mnogo računani) nekoliko stotin goldinarjev, ne pa kakih 5 do 10 tisoč, ki pri nas reprezentirajo že kapital. Za vredenje banke se malo glavnice potratiti in narodni krogi na ta način v podvzetje večje zaupanje dobodo.

Na tako stališče se staviti, kakor dunajske banke in judovska akcijonarna društva s svojim „schwindl“-em, ni nikakor priporočati, posebno ne, da se akcije po nizkem kurzu emitirajo in s tem že $\frac{1}{5}$ del glavnice izgubi, da se za ustanovljenje že tisoče in tisoče kot neplodni kapital potratiti in da se več tisoč za priporočanje plača in da se kakor pri dunajskih bankah takoj plače na neke tisoče na leto odbornikom odločijo.

Tako ravnanje ne zbudi zaupanja do podvzetja, ker ako eno tako podvzetje spodleti, je drugo dosti težje ustanoviti. Stroški morajo primerni biti dohodkom in se da splendidna plača še le odločiti, kadar zavod svoje delovanje začne in je dobiček že siguren. S prva je treba gospodariti, po potratu polovice ali več glavnega kapitala je prepozno vse gospodarjenje.

Za zdaj smo spregovorili samo vodilne misli glede ustanovljenja posojilnic in založnic, ki so potrebne za vsak okraj, in glede glavne denarne banke, ki je potrebna za celo Slovenijo. Želeti bi bilo, da bi se povsod takoj delovanje začelo in da bi rodoljubi, kateri imajo že več izkušenj o enakih podvzetjih, stvar temeljito preudarili in potrebna razjasnila na občini korist razglašali.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 22. febr. [Izv. dop.] Kakor že naznanjeno, sestavil se je v Ljubljani odbor v podporo naših stradajočih bratov ter pričel nabirati novce in žito. V ta namen bi bil namenjen tudi čisti donesek velike besede v gledališki velikonočni pondeljek in pa velikanske tombole, ktera bi se bila osnovala pod milim nebom v „Zvezdi“ na belo nedeljo. S tema veselicama bi se bilo nabralo gotovo lepo število goldinarjev, tedaj izdatna pomoč stradajočim. Ali vse to menda ostane le — brumna želja, kajti deželna vlada neče dati dotičnega privoljenja!!! Najbolj nasprotni pa so neki vsi c. k. svetovalci, kateri so bajé našli celo rešto paragrafov, po katerih je nabiranje novcev smrtni greh. So pač čudni svetniki ti c. k. svetovalci in ko jih enkrat vse spoznam, jih bom bolj na tanko narisal, da bode vsakdo poznal te blage birokratiške duše. Ne samo, da je že samo po sebi žalostno, da se mora v takej zadevi privoljenja prositi, je v istini v nebo upijoče, da se privoljenje odrekuje. Tu ni čas, da se premišlja, kaj in kako, ampak, da se kolikor mogoče hitro pomaga. Bis dat, qui cito dat.

Sicer smo pa preverjeni, da ta ovora ne bode uzrok, da bi milodari bili redkejši, marveč, da bodo tem obilnejši, da se skoro izdatno pomore revežem. Nekterni mislijo, da privoljenja le zbog tega ne bode, ker so sami narodnjaki na čelu, v tem grmu bi tedaj tičal zajec? Pa kdo bi kaj takega verjel, to bi bilo vendar preveč? To pa vsakako trdimo, da če se privoljenje res ne da, so si s tem gospodje svetovalci čudno spričevalo podpisali, kajti v tacih prilikah ne treba sukati in vihati ušes raznim paragrafom, marveč biti nekoliko liberalnim, katerim izrazom se dan denes toliko širokouste.

Iz škoške Loke, 22. febr. [Izv. dop.] Narodno gibanje obeta pri nas mnogo vspeha. Čitalnica, katera je koncem lanskega leta samo ime še imela, se je po volitvi novega odbora vsa

prerodila. Na čelu jej stoji kot predsednik gosp. Mahar, župan v Loki, vrl narodnjak, ki samo slovensko uraduje, kakor tudi njegov vstnik, župan v Stari Loki gospod Bernik. S tema možema smemo se ponašati Ločani, in od njih smemo pričakovati mnogo za narodno stvar. Ali imamo pa tudi izrodek, ki je posehno zastopan po krčmarju „pri črnem orlu“ J. Mačeku, po domače Kernu. To človek je bil poprej predstrelec pri topničarjih, se je v kasarni napil in navzel kulture, katero sedaj širiti hoče pri nas. Maček je prav tak človek, kakor ga je naš ljubi Dežman v „prokletih grabljah“ popisal. Pri črnem orlu srkajo med iz dunajske „Presse“ razen krčmarja samega starokopitneži à la Pogačnik, barvar Pokorn, ključar Jesenko in pivovarjeva družbina. Ti ljudje se namreč boje biti „Slovenci“; le Slovenci ne, Kranjci, Kranjci! Sicer se na „Slovence“ pa tudi veliki gospodje po drugod ne morejo prav privaditi.

Iz Ptujja, 20. febr. [Izv. dop.] (Ptujsko daštvo renči na slovenstvo.) V Predlitavji se sedaj strastno klanja državnim krmilom kretajoča svojta državnim osnovnim zakonom grudenskim in jeni verni poslužniki nemškutarski skržabci; toda ako hočeš od istih zakonov kaj porabiti na svoj prid, mahoma jim je negrozenski kamen uraznik, obupno piščijo polutanski netopiri pod nos nam breajoči: vi ste brez domoljubja, lojalnosti, in Perun si ga vedi, kake grožnje vesijo nam na pleča. Podprimo to resnitev činom.

Dne 13. svečna t. l. prejelo je neko župništvo nemški dopis od slavnega c. k. dačnega urada ptujskega uljudno prosečega, naj se isti dve nedelji zaporedoma, dne 11. (prejel se je 13.) in 18. svečna oznaní, ka je namreč prvi obrok cesarske dače dne 31. prosinca za plačanje dotekel. — Oziroma na to, ka se v ptujski okolici vse po slovenskem oznanjuje, vrnol je župni ured nemški dopis sprevodivši ga nasledujim pismom:

Slavni c. k. dačni ured v Ptujju! Pri . . . razglašajo se zbog slovenskega občinstva vsa oznanila v slovenskem jeziku; zdi se pa, ka vsled sedanjih društvenih razmer tukajšnji oznanovalec ni dolžen nemških dopisov predstavljati, a podpisani župnik nikakše pravice nima istega na to morati: po takem se priloženi nemški dopis vrača prose, naj blagovoli slavni c. k. dačni ured oskrbeti in poslati oznanilo tako sestavljeno, da se more naravnoč v jeziku ljudstvu razumljivem prečitati, in dragovoljno se dotičnemu nalogu zadovolji. Župni ured . . . dne 13. svečna 1872. J. J. župnik. Ta v mirnem in prijaznem slogu zloženi odpisek pičil je huje od devet sršenov nemškutarsko dušo, ktera v svojem nadutem urednem srdu od dne 15. svečna pripoveda, „ka je navedeno oznanilo na korist državnemu zakladu pa strankam za vsa tuokrajna župništva istodobno sestavljeni okrožni dopis, pri čemur ni se moglo ozirati na slovenski prevod za velečastno župništvo, ne zmagaje časa niti k takšim (derlei) prestavam potrebnih moči, toliko menje, ker se z razlogom more predmnevati, ka v župnišči gotovo nekdo premore toliko znanosti nemškega jezika, da bi le nekoliko dobre volje kažočí mogel zadržaj tega pisma zbranim župljanom oznaniti malimi besedami.“

Trdno se dozdeva, ka bi rečeni okrožni dopis le te bil na korist državnemu zakladu in strankam, ako bi bil istočodobno sestavljen za vsa tuokrajna župništva ne v nemškem, nego v slovenskem jeziku, kateri je govorni v ptujskem okraju, ker stranke bi bile čitanega razumele, in ne bi treba bilo predstavljaveč, kateri navadama slabeži v tem poslu prvotni spis skvarijo lagodnim in netočnim prevodom. Po naravnih in zdravega razuma pravilih tedaj ni potrebno nikakve (derlei) prestave, nego slovenski izvornik segne prekinprek. Pokaj klatiti in klestiti po dalešnjih, nezanesljivih in hrapavih oblokkih, ako se da kratkim, ravnim in gladkim pôtem leže in brže dospeti na kanjeno torišče. Bi li postavimo umno bilo, ako bi nek vaših poslužnikov imel ukazano pri sv. Marku niže Ptujja kako službo opraviti, a on namesto da

ravnim pôtem onamo mahne, kobaca nad Videm, Leskovec, Belo in kani prebroditi na borlskem brodu; tu namerno ovira neka spaka prevoz, a na završkem brodu šče je več nezanesljivost, tore se mora istim tragom vrnoti in najkrajši in najglajši pot s Ptujja k sv. Marku naravnoč nastopiti. Kaj toliko narobnega spravljajo poglavci in dušni opešanci. Ceni li ptujski dačni ured toliko lokave bire motovilstvo za najbrži dosež svojega kana? — Vendar zajec se valja v drugem grmu, namreč v stavku: „wegen Mangel der zu derlei Uebersetzungen erforderlichen Arbeitskräfte“ (ne zmagaje k takšim prestavam potrebnih moči). Ptujsko daštvo tore nima v svojem obširnem področji človeka, kateri bi svajal sposobnost v slovenščini priprosto oznanilo sestaviti moči z nekterimi besedami. Čujte obdačenci, ne li to sramotno in gujusno dušno siromaštvo? Od prostih seljakov zahtevajo znanje dveh jezikov, a sami, da si se imenujo c. k. gospodje, školani škricarji, ne vedo več nego li nujno samo en jezik, — sram vas bodi. Zaradi udobnosti in da bi vas leže stalo, napinate strune, naj bi se prostak prilagodil neslovenski pisavi, vi pa vse šivali po jednem kopitu! Nikakor, dokler je razuma na svetu. Ako bi se drznoli toliko nevednost in zacepanost tržiti na Magjarskem, Hrvaskem ali Nemškem, bogme nebi si utegnoli primerno culie zdrgnoti, in že bi posvetili takim nevednežem na hipni odhod. Dajmo, vi podpisani V. ali S. dačujete blizo slovenske meje na nemškem Štirskem, in razposljete, razumevaj, ka bi zmožni bili, slovensko oznanilo za nemške obdačence. Nemci bi rekli, ta pisarniška zlatožilna prismoda ali nori ali pa nemški ne zna, prostice bi si iz plota vsodili na posvet srečnega pota ali bi mu stan najeli v pavlovski ulici graški. Ali morebiti slavno c. k. daštvo ptujsko meni, ka so samič Magjari, Nemci ljudje državljani, a mi Slovenci Lazarji četveronožniki, s katerimi nemškutarsko uradništvo svobodno metla po svoji naduti volji in oholi keblaiči? Prešli so taki za vas zlati dnevi, mi tlačeni in zatirani Slovenci smo enako državljani kakor Nemci itd. plačujoči dragi krvni in težki novčni davek; nikdor ne senjaj, ka nam bizice drhčejo pred kakim uradniškim zezamožem. Mi pošteno plačujemo, in ne dajamo si od nikakega da se leščecim ovratnikom ovitega škricarja strahov nalagati, dosti menje protustavne krivice. Za kruh vam mi skrbimo, vi ste tore za primerno plačilo nam službeniki a ne najmenjši gospodje, od vas ne sprejemljemo niti za betvo svarila ali predrznih sponosic, ktere morebiti imate pravico deliti svojim pisarniškim strežnikom a nikdar vrednim dačeplačnikom. Kedar ne bodemo po redu donašali krvavimi žuljevi priskrbenih petic, rubite nam prasce, telce in podobno blago, druga pa nam nimate niti za las sponesti ali nalagati. Razumete! — Dalje isti dopis v tej podobi gumba:

„Ako se po takem velečastno župništvo o vzdiganji svojih pristojbin pri c. k. dačnem uredu s penazi nosečim župniški opis zadovolja in z istim zamoljbo svojega domovišča v slovenski vesnici vendar svoje potrebščine namiriti, tako odbitek ovdeuredne želje od dne 5. svečna 1872 iz navedenih razlogov ni niti domoljuben niti lojalen in bodoče se bode velečastno župništvo niti slovenskim niti nemškim dopisom več nadlegovano. Sicer pa se opomina v. g. župni predstojnik, ka ne morejo biti beriva izplačevana, če dače ne bodo dospevale.“

Najprvlje mi je jasno povedati, ka dotično župništvo dosle nikoli ni prebite pare svojih pristojbin prejelo od slavnega c. k. dačnega urada ptujskega plačenih, a ta znosilo lepe svotice, prazno in bez razloga je tedaj navedeno kvašenje uredno. Če pa crkveno predstojništvo slučajno bere ondi obresti od istinskega državi posojenega, ni nikakša milost, ona je dolžna brez vsakega klanjanja skrčene in sevrte odstotke red plačevati od izposojenih glavnice, inaiči bi se pravni pot kakor proti drugemu zasebniku nastopil zbog istine. Tako je navadni red v pravnih državah. — Opazka žvekana zastran novcev z nemškim

opisom nima repa ni glave, toliko menje, ker načelniki ptujskega daštva vedno v poslu s penzi bi itak morali znati, ka vsak sedaj veljavni bankovec ali obveznica avstrijska nosi napis tudi v slovenskem jeziku, kar kaže, ka je nemški Dunaj pravičnejši Slovenceu, nego li dačna gospoda ptujška na slovenski zemlji. Zapomniti si gospoda V. in S. Trdite, ka odbitek vašega nemškega zahteva ni niti domoljuben niti lojalen. Zdi se, ka neste vedeli, ali ne razumeli, kar ste pisali, kajti pri nekoliko čisti pameti bi vam moralo znano biti, ka domoljubje in lojalnost se javlja v tem, ako kdo ravna primerno danim zakonomiste države. §. 19. državnega zakona skončan državnim zborom, potrjen in podpisan od njegovega veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa porokuje vsem avstrijskim narodom pravico na rabo in razvoj svojega jezika, če tedaj katero župništvo proši za slovensko oznanilo, cenim, ka je vse iskrenejše domoljubno in lojalno, negoli slavni c. k. dačni ured, čegar osobje je najbrže tudi prisego položilo na državne osnovne zakone, in sedaj cesarjevo besedo na laž postavlja svojim nemškutarskim postopanjem in lomi prisego. Znanam vam je menda kazen odločena za krivoprisežnike. Ovaja se, ka niti ne veste, kaj je prvi pomen besede „loyal“, ker je ne znate pravilno niti pisati, pomenja namreč najprvije: zakonit. Da je toliko domoljubja in zakonitosti pri nemškutarstvu, kolikor pri Slovencih in poprek avstrijskih Slovanih, cesarjevina naša bi dnes stala na drugih nogah, nego stoji. To si je treba za ušesa začrkniti. Za vaše nemške dopise mi je malo mar, slovenskih pa ne znate pisati. Končni opomin, ka se ne bodo izplačevala beriva, ako dače ne bodo dospevale, nima za me nikakše porabnosti, a) ker jaz odonod ničesar ne dobivam, b) ker vam jaz nisem nikak birič ali poslužnik, ka bi dače sterjaval, c) tudi ne prestavljač vašega nemškutarstva; nikar si nedomnevaajte, ka so župništva skutenosci nemčevalnega bahe. Vsa krivnja se zavali na tiste dačne uradnike, kateri razpošiljajo oznanila nenarodnem in nerazumljivem jeziku. Učite se v nemškutarski uradniki na slovenskem zemljišči čislati pravičnost, a ne zatirati in zaničevati poštenib, prestola vernih in udanih narodov.

Iz Gradca, 21. febr. [Izv. dop.] Denes je bil na tukajšnjem vseučilišči zopet zbor slavjanskih dijakov, sklican po stalnem odboru, kateri je, žaljen po nekternikih, ki so „novarum rerum cupidissimi“, naznanjal svoj odstop od omenjenega častnega mesta.

Potem se je volil nov odbor. Ko ni hotel noben ud prejšnjega odbora volitve v ta nov odbor prejeti, se je volilo 8 novih odbornikov, ki so se med vsemi nazočimi komaj našli, v zvesti si, da jih čaka namesto hvale le interpelacija. Da je bila proti enemu gospodu Slovenceu tolika opozicija, kriv si je sam, ker se je po predzadnjem zboru tako nespodobno obnašal pred vseučiliščem, da je očitno vsramotil vse Slovence. Tak čin — javno ga imenovati nas je sram — in'a jako neprijetne, neizbrisljive nasledke — razpor med brati.

Vsega tega bi ne bili omenjali, ako bi nas k temu ne silil izrek nekterih dijakov, bratov Hrvatov, ki trde, da je to: „žaljenje Hrvatov od slovenske strani.“

Prisiljeni smo tukaj javno izreči, da je napačno, ako se za nevrečno obnašanje enega „kranjskega“ aristokrata, katero mora vsak poštenjak zavreči, odgovorni delajo vsi slovenski dijaki. Mi smo sicer vneti za zmago „z jezika ostrim mečem“, a ravno tako sovražimo in zametujemo „pesti kruto silo.“

Človek, ki ima v prsih kaj čutečega srca, moral bi se razjokati nad takim jedinstvom, ako bi ne pripisoval storjenega prevreli krvi nemislečih glav. **M. K. St.** — norost, pravi narod.

Iz Zagreba, 23. febr. [Izvir. dop.] — Predloženo naimenovanje peterice novih velikih županov Nj. veličanstvo kralj ni potrdil. To je prva nezgoda — da ne rečem breca, ki jo je

Vakanovičeva vlada dobila. Sedaj Vakanoviču ne preostaja drugo, nego s starimi velikimi župani akajjo pričeti. Te dni je bilo veliko posvetovanje v banskem dvoru. Vakanovič je namreč pozval vse velike župane na dogovor. Kaj so med seboj dokončali, to je, se ve da, skrivnost, ki se pa da lahko uganiti. Kako so se pri tem posvetovanju oni veliki župani, ktere je Vakanovič kroni za penzijo predložil in Nj preuzvišenost z očmi lovili, to bi Nj. preuzvišenost naj bolje sama pripovedati mogla. Sicer se pa čuje, da je Varaždinski veliki župan Petrica Horvat svojemu dostojanstvu odpovedal se, ker neče biti orožje in podpora sedanje naše vlade. Vakanovič, če bi bil Julij Caesar, bi mogel vzklikniti: „et tu mi fili!“ kajti Petrica Horvat je magjarom naj skajnejše frakcije. Isto tako se čuje, da je veliki župan belovarske županije Trnski od svoje službe suspendiran. Trnski je izmed osem hrvatsko-slavonskih velikih županov edini narodnjak.

V obsegu cele habsburške monarhije začele so se celo nove politične prikazni na površje pomoljavati. Kriza žuga vseobča postati. Ustavoverci v Cislajtanijski raztvarajo se, Deakova stranka na Ogerskem razvaljiva se, Poljakom začenja se med očmi svitati, in celo slovenska narodna stranka levi se (? Ur.) iz svoje stare mešine. Vse to deluje, dejal bi telurično, tudi na naše zadeve. Zmernejši narodnjaki začeli so se z zmernejšo magjaronsko frakcijo v eno politično tvorino vpadljati. Kakšen bo končen izid iz tega kolobocenja? kdo to vé! Razumnejši politiki slutijo vseobčo reakcijo, za katero so zlasti pruske zmage predlanskega leta cesto uglađile. V cislajtanskem „rajhsratu“ je že pokazal Glaser njeno konjsko kopito, in — „exempla trahunt.“ V neprestanej borbi za našo državno pravo mi Hrvati do sedaj niti časa niti gradiva nismo imeli za stvarjanje svobodnostnih naprav. Politična reakcija bi tedaj pri nas slabo žetev imela.

Dasiravno saborske volitve še zmerom niso razpisane, se vendar že vidljive priprave za nje delale, in gotovo so vse Vakanovičeve misli samo v nje zamišljene. Magjaronsko glasilo naš zagrebski „Narod“ kakor besno okolo sebe tepe in lomasti. V vsakem listu napada zdaj tega zdaj onega narodnjaka, neka, neka!

Iz Dunaja, 22. febr. [Izv. dop.] (Črne in Dalmatinci.) Nemci imajo zopet nekaj veselih ur. Volilna postava za silo je sprejeta. Sicer nam baš skodovati ne more — kakor ste že prav opomenili — vendar je sprejetje te postave momentna zmaga nemškega ustavoverstva, in ministerstvo, ki bi bilo precej morda palo, ako bi bilo tu prvo parlamentarno pobitje doživelo, podaljšalo je zopet svoje dni za nekoliko. Škandal je torej, da so rešili ministerstvo Črne in Dalmatinci.

Kar se Črne-ta tiče, se ne čndim, da je šel po Kljunovem in Dežmanovem potu. Goriški Slovenci, s kterimi sem občeval in ki poznajo osebo in okolnosti, so mi že zdavnaj tožili, da Črne ni pravi Slovenec. Sosebno v zadnjem času je povsod kazal tak napuh, da je bil neznosen. Ker že dolgo po zborih seveda, navadil se je kakor Nemeec pravi „na visoki nogi“ živeti; in to tako, da ga ob času, ko so bili parlamentarni prazniki, ni že več domačija veselila, temuč je hodil raje v Trst prebivat. V zadnjem času mu je pa prišla ena posebna muha, hoče namreč postati „plemenitaš.“ Auerspergovci so mu najbrž vitežtvo obljubili in glasoval je za-nje, odločil se je od drugih (kranjskih) Slovencev.

In ti naši južnoslovanski bratje Dalmatinci! — Iščem v stari šari svojih knjig in starih časopisov, pa najdem „Slovenski Narod“ od 6. decembra 1870. Tam je na čelu lista „Naš program“. V tem programu se bere: „Da se zagotovi narodni obstoj zedinjavajo (južni Slovani) vse svoje materijalne in moralne moči ter jih hočejo upotrebovati za svoje jedinstvo na književnem, gospodarskem in političnem polji“. Dalje se bere tam: „Za obyarovanje skupne koristi bodo vsi južni Slovani monarhije habsburške de-

lali sporazumno v vsakem vprašanju, katero se dotiče njihovih zadev.“ Tako program govori, kterege je na dan 30. septembra v Ljubljani spisal in shodu jugoslovanskih rodoljubov predložil — Dalmatinec Danilo! Kako „sporozumno“ je zdaj glasoval, kaže figura. Kako se bode na take zaveznike zanašati?

Pravijo, da so Dalmatinci do zadnjega večera omahovali. Slovanska vest jih je vendar pekla, bali so se sramote, bali so se izneveriti se svojim načelom, ktere so v svojem organu zađarskem „Narodnem Listu“ vedno razglašivali. Ali poslednji hip je ministerstvo poslalo c. kr. namestnika Dalmacije Rodiča nad nje, in ta jih je omečal. Rodiču je morda samemu ta posel bil neugoden, ker pravijo da je kot graničar vendar še nekaj Slovan. Ali on je general, in generali ne smejo politikovati, oni morajo pokorni biti. A' to politikujejo — v nevarnosti so, iti pōtem poštenjaka hrvatskega generala Grivičiča.

Kar ni Rodič storil, pomogla je obljava ministerstva, da bode vlada zidala dalmatinsko železnico. Torej s tem kar je vsaka država dolžna storiti za gospodarski napredek svoje lastne dežele, dela se v naši Avstriji barantija! Železnico bi bili Dalmatinci od vsake vlade dobili, — ne da bi jim trebalo biti uskokki slovanskih federalistov.

Odprto pismo

Njegovej preuzvišenosti g. dr. K. plemenitemu Stremayer-ju, c. kr. nauka in bogočastja ministru (id. id. *)

Preuzvišeni gospođine!

Za čas mojega službovanja na Gračkej gimnaziji med 1864 in 1870 letom imel sem čast in priliko se z Vami, prevzv. g., osebo seznaniti ter Vam zajedno priobčiti, da sem bil po posebnej nesreči leta 1864 od tadanjih Hrvačkih oblastij odpuščen ter da sem vsled te velike nezgode dve leti pozneje kronično bolezen dobil. Zakaj in kako sem bil odpuščen, o tem sem vsak čas kos pa se tudi nikakor ne stidim celemu svetu natenčen račun dati, osvedočen, da se more vsak poštenjak in pravičen človek, samo če si le trud vzeme s celoj stvarjoj od početka do konca do dobrega seznaniti, čisto lahko prepričati, koliko neizmerno krivico jaz že deveto leto trpeti moram.

Ker so mi tedanje Hrvačke oblasti, devši me iz službe, ne samo živež odtegnole ampak tudi mojo čast oskrunole bile, prisilile so me, ker drugega sodnika bilo ni, na istega Presvitlega vladarja se obrniti ter se Mu zavoljo tolike nečlovečke krivice bridko pritožiti. Njegovo Veličanstvo, naš Presvitli cesar, blagovolil je, opravičenost moje pritožbe priznavši, premilostivo dotično mojo prošnjo vslišavši že 1866 leta Hrvačkej dvorskej kancelariji naložiti, naj disciplinarno iztrago proti meni obnovivši vse dotične spise s svojim utrjenim predlogom na najvišjo konečno rzsodbo podnese.

Iz lahko razumljivih razlogov, katere na skoro svetu obširno priobčiti nameravam, Hrvatska dvorska kancelarija tega storila ni, ampak se te svoje dolžnosti s tem izbavi, da obnoviš se na tedašnje c. kr. državno ministerstvo C. U. isto skloni, naj se v njenem imenu meni nasproti obveže me v svojem področji naimenovati ter mi s tem krivično odtegnoto službo zopet povrnoti.

Ko sem julija meseca 1866 to odloko dobil, bil sem, že na smrt bolen, čisto oslabe in v tolikej materijalne zadregi, ka mi res ni bilo nikakor mogoče se tej naredbi vpirati ali kaj novega započeti, misleč ka bode visoka oblast vendar mož beseda tem bolj, ker me v tolikej bedi in nesreči vé.

*) Iz tega nam za objavljenje poslanega „Odprtega pisma“ naj svet vidi, kako se gymn. učiteju krivica godi — ako je Slovenec. — In koliko je še naših učenih domačinov, ki so v negotovi tujini, ki morajo čakati in čakati na redno nameščenje, med tem, ko so Neslovinci na naših gimnazijah lepo in stalno v službah! Uredn.

Ali varal sem se. Kljuba vsem poznejim prošnjam se mi ometana služba ni povrnila noter do oktobra 1870, ko sem bil — in sicer proti svojej večkrat pismeno in ustmeno naročito izraženej želji iz Gradca odstranjen — v Gorico na tamošnjo realko poslan.

Dasiravno sem bil tedaj že deveto leto v državnej službi, če prav sem imel izvrstne službene svedočbe od svojih glavarjev, in akoravno je moja aprobacija, če tudi ne po črkah, po smislu čisto dostatna bila, kar je celo c. kr. deželni šolski svet štajerski že 1869. leta jednoglasno priznavši izrekel in visokemu ministerstvu nauka na potrjenje predložil in kar je tudi isto v principu priznati moralo izreči, da bode razloge c. kr. deželnega šolskega sveta štajerskega uvaživši tedaj to stvar konečno rešilo, kedar bo moje osposobljenje v slovenščini v rabo in poštevek prišlo: kljuba vsemu temu se moja opravičena prošnja — me vendar enkrat v službi potrditi — ni uslišala, ampak v dekretu, s katerim sem bil za učitelja slovenščine v Gorico na realko imenovan, se je tamošnjemu ravnatelju izročeno nalagalo še le koncem tistega šolskega leta o mojem potrjenju samemu ministru službeno poročilo poslati.

Nu bolen, kakor sem bil, Goriškega burnega in sploh jako ekstremnega podnebja nisem mogel podnesti — obolel sem strašno. Prepričavši se, ka za me tam, če me smrt ne pokosi, življenja ni, prosil sem v Maribor, kar sem tudi avgusta meseca preteklega leta dosegel, ker je c. kr. Goriški šolski svet, nujno potrebo sprevidevši, visokemu ministerstvu nauka v posebnem poročilu sam od sebe nasvetoval, mene prestaviti na mojemu zdravju prikladnejše mesto, čemur je tudi vis. min. nauka v svojej naredbi od 8. maja 1871 broj 4480 samo pritrnilo bilo.

Ali čudno! Kakti za kazni, da nisem v Gorici podnebja zdržal, ali konči umrl, ne zmeni se zdaj že pol leta nikdo za pred omenoto službeno poročilo, katero je imel ravnatelj Goriške realke o mojem potrjenju samemu ministru podnesti, pač pa mi je vis. minist. nauka, neoziravši se na mojo bolezen in prevelike stroške, kateri so mi iz nje na novo prirastli s tem, da sem toliko zdravnikov imeti, celo leto potem v toplicah živeti in se vrh tega še tako daleč seliti moral, mojo ponižno prošnjo — pôtem milosti mi barem okrajne priklade neodtegnoti — nenevedši nikakovega razloga na kratko odbilo.

Nečem Vam, prevzvišeni gospodine, svoje ogromne nesreče, prevelike izgube dalje opisovati, samo to čast si vzamem, Vam kot svojemu najvišjemu poglavarju, vse to tukaj prijaviti ter Vašo prevzvišenost dostojno poprašati, da-li tako ravnanje z mnogozasluznim javnim učiteljem in državnim službenikom odobravate, da-li se res vse to z Vašim razsvetljenim človekoljubjem in pravnim osvedočenjem zлага, da-li ste nadalje, prevzvišeni gospodine, tudi Vi prepričani, da gimnazijalni učitelj, kateri je že pred dvema letoma — ne po svojem subjektivnem mnenju, ampak po soglasnej izreki c. kr. deželnega šolskega sveta štajerskega — postavnim zahtevom kljuba svojej mnogoletnej jetičnosti, katera ga je v in zaradi službe zatekla, bitno in po smislu popolnoma zadovoljil, katerega službovanje so vsi njegovi dosedašnji poglavarji za izvrstno in odlično spoznali, kateri je vrh vsega tega v treh naučnih jezikih (nemškem, srbsko-hrvaškem, slovenskem) osposobljen podučivati ter je res tudi že v vseh treh dolga leta podučival, da takov učitelj, pravim, po desetletnem službovanju, v katerem je vse svoje sile človečanstvu posvetivši po nesreči švoje zdravje in skoro tudi življenje zgubil, še zmirom vreden ni, da bi ga vis. ministarstvo v službi potrdilo?

S posebnim velepočetovanjem imam čast imenovati se

Vašej prezvišenosti

V Mariboru dné 15. febr. 1872.

naj ponižnji sluga

M. Valenčak,

c. kr. gimnazijalni učitelj.

Politični razgled.

O g. dr. Poklukarju in njegovem govoru piše „Politik“ tako-le: „Gospod Poklukar meni, da so „nesrečni nezastopani volilci“ še bolj zastopani nego Slovenci, kateri imajo „žalibog osodo, da morajo v državnem zboru biti“. Zakaj torej hoče gospod Poklukar biti še nesrečnejši nego nesrečneži? Zakaj mora v rajhsratu biti, ali je z drugimi statisti vred tam pribit?“ Tako „Politik“.

Česke novine ostro obsojajo glasovanje Dalmatincev in „našega“ Črneti. „Pokrok pravi, da so se pregrešili proti avtonomiji deželnih zborov, ter da so izdajalci slovanske solidarnosti. „Žalostna resnica“ — pravi „P.“ — „da so se zastopniki nadejpolne mladike srbskega naroda dali zavesti v zanjke politike, ki je tako sovražna slovanskemu imenu, — mora vsacemu privrženec ideje slovanske vzajemnosti rudečica srama in jeze na obraz spravljati. „Narodni listi“ pravijo, da so Dalmatinci „Esau redivivus.“ „Posel z Prahy“ meni, da taki federalisti niso samo lanu sejali in trli za vrv na svoj vrat, temuč so si to vrv precej sami spleli.“

V ustavnem odboru državnega zbora so zopet na dolgo in široko govorili proti poljski resoluciji, — nazadnje pa vendar sklenili z vsemi glasovi proti dvema (en Rusin in en Bukovinec), da se bodo o posameznih točkah elaborata pododborovega posvetovali. Oglasil se je bil tu kranjski vitez grof Thurn, govoreč nek od Dežmana poslani in „napiflani“ govor proti Poljakom. Če se Poljakom kaj da, pravi naivni grof, bodo hoteli to tudi Slovenci, Čehi in celo Nemci (!) imeti. — Proti dovolitvi koncesij so govorili tudi Kuranda, Gross in Weber. Potem pa je med Rusinom Janovskim in med Poljakom Zyblikiewiczem nastal prepir o tem, ali so Poljaki Rusinom gledé šol krivični ali ne.

V tolažbo naši vladi katera ustavno Slovanom idočih pravic ne spoštuje, naj služi novost, da tudi neka druga vlada postavnih določeb, ktere so Slovanom ugodne, ne izpolnjuje. Ta vlada je Turska. Sultanov ferman od 1. 1869 namreč daje slovanskim Bulgarom neodvisnost od Grkov v cerkvenih zadevah. Ko so letos na dan svetih kraljev (po pravoslavnem koledarju) trije bulgarski škofi brez dovoljenja grškega patrijarha božjo službo opravljali, je turska vlada jim vsled gori omenjenega fermana sicer dala policijsko varstvo, pa ko je grški patrijarh one tri bulgarske škofo izobčil iz cerkvene zveze, je turska vlada patrijarhu dala pomoč in izobčene škofo pregnala v malo Azijo. — Lahko se naša ustavoverna vlada ponaša, da ravno tako spoštuje postave nasproti Slovanom (§. 19. itd.) kakor turska. Par nobile fratrum!

Katoliško-konservativno društvo v Gradcu je poslala cesarju prošnjo, naj Nj. Vel. z reskriptom od 12. septembra 1871 pričeto državopravno politiko zopet nastopi in po načelih fundamentalnih člankov za vkupno monarhijo blagotvorno do konca izvede.

Ustanovitve „starokatoliške“ cerkvene občine vlada ni dovolila, ker se ustanovitev ne slaga §. 15. osnovnih državnih postav od 21. dec. 1867.

V ogerskem zboru se je končalo posvetovanje o samostalni ogerski banki s tem, da je nasvet levičnjakov takoj je ustanoviti zavržen; — začele so debate o prenapredbi volilne postave.

Bismark, nekđaj od samih nemških liberalcev hudo napadan kot fevdalec in reakcionar, je zdaj v veliko milost pri nemških liberalcih prišel, tako da se celo boje za njegovo življenje, katero bi bilo pred ultramontanci in Poljaki v nevarnosti. Telegraf poroča iz Berlina, da so 21. t. meseca tam zaprli nekega poljskega apotekarja, ki je fanatičen katolik, ter je za to bil iz Poznanjskega v Berlin prišel, da bi Bismarka ustrelil. Ker se je bil v Berlinu pri nekem mežnarju ustanovil in je imel tercero pri sebi, pravijo Nemci, da je vsa hudobija že dokazana. Najbrž je ta

zarota podobna onim Napoleonovim, ktere je sam proti sebi oskrbeti dal da je imel uzrok proti nasprotnim strankam ostro postopati. Takega uzroka menda Bismark proti Poljakom in katolikom potrebuje.

V francoski narodni skupščini je minister notranjega predložil osnovo postave, po kateri se ima, o zatirati in preganjati napadi na narodno skupščino in vlado. Ker je ta naredba obrnena proti Bonapartistom in radikalcem, sprejeta je bila njena nujnost skoro enoglasno. Pprecej drug dan (22. febr.) sta bila dva Napoleonova časopisa suspendirana.

Razne stvari.

* (Postava kranjskega deželnega zbora) 30. septembra leta 1871, da bi se ženitovanje ne dovolilo tacim ljudem, ki nemajo s čim družine preživeti, kakor „Novice“ poročajo, ni dobila cesarjevega potrjenja.

* („Mladoslavence“) bi rade „Novice“ skovale, da si ravno nam jih prav nič treba ni, nego treba nam je samo delavnih Slovencev, starih in mladih skupaj. Ker se včasih rado z „Mladoslavenci“ nam nasproti prihaja, in „Novice“ kandidate, ktere so za matični odbor one nasvetovali, naravnost „kandidate Staroslavencev“ imenujejo, moramo pač opomeniti, da mi v svojem listu nismo nobenih kandidatov postavljali. Ko bi jih bili, pač bi bili ti imeli več nego 173 glasov, — v tem se nikar ne motite, gospodje. Naši bralci spadajo k slovenski inteligenciji in jih je, hvala bogu, že precej dobršno število dan denes, in naraščajo v tej razmeri, v kateri naša inteligencija narašča, kljuba vsem javnim in s krivnim protivnikom našega dela. — Torej mi (ako bi „mladoslovenstvo“ na nas letelo) nismo razglašali svojih kandidatov, pač pa imamo od gospoda duhovnika iz Gorenjskega pismo v rokah, ki pravi: „bral sem lastnoročno pismo gospoda *** iz Ljubljane, da hočete duhovnike iz odbora matičnega iztrebiti.“ To je bilo zahrbtno natočevanje, ker nobenemu narodnjaku ni na um palo duhovnikov ne voliti (dokaz temu da je duhovnik g. Šolar vse glase dobil). Vendar smo molčali iz domorodne miroljubnosti.

* (Časnikarska lojalnost in poštenost) zahteva, da se vsaj „kadekada“ in posebno med domačimi sobojevniki za isto stvar, citira vir, posebno originalnih reči. Mi na primer, ako kaj iz „Novice“ vzamemo, skoro vselej pristavimo vir. „Novice“ pa so našemu listu tako zagrizneno neumno sovražne, da na pr. v zadnjem listu, poleg drugega predelanega, prinašajo notico: „Rusija je žitnica Evrope“, ki je vsa vzeta iz našega izvirnega, z našim trudom po ruskih datih pisanega članka „Bogatstvo Rusije“, št. 17 „Slov. Naroda“, a citirajo — ne „Slov. Narod“ nego „Pučkega prijatelja“! — kakor da bi bili mi pobrali od poslednjega ne on od nas in naših študij ova data. No, nam je za stvar, veseli smo če se stvar čem bolj med svet razširi, ne porajtamo ali se imenuje naš list ali ne — to pa, da se še le drug vir za naše stvari citira, kaže vendar sovražnost do našega dela, ki je smešna. Tako ne bodemo mi nikoli polemizirali.

* (Iz Ljubljane) se nam piše: Denes zvečer (22. feb.) smo izročili zemlji gospodičino Amalijo Reichmanovo, ktera je 21 let stara zapustila svet. Rajna je bila domoljubna in tako obče spoštovana in priljubljena, da se le malo kdaj tako lep, tako mnogobrojen pogreb vidi, kakoršen je bil njeni. Čitalnični pevci so peli zборе pred hišo in na grobu. Bodi jej zemljica lahka!

* (C. k. okrajni komisar g. Arcon) v Ljubljani bode kot okrajni glavar prestavljen v Dalmacijo. — G. Arcon je bil kot uradnik v Ljubljani še precej priljubljen. Zato ga je menda Lasser iz Ljubljane proč potisnil.

* (Učiteljska služba) je izpraznena v Brežicah. Ona nese 500 gl. letne plače in prosto

stanovanje; prošnje naj se pošljejo 10. marca t. l. krajnemu šolskemu svetu v Brežicah.

* (Služba) direktorja pri c. kr. deželni glavni blagajnici v Ljubljani z letno plačo 1600 gl. v VII. dietnem razredu je prazna. Prošilci, kateri se morejo obvezati za kavcijo v znesku 3000 gl., naj oddajo prošnje do začetka marca c. kr. deželni finančni direkciji v Ljubljani.

* (Nove pošte) so ustanovljene na Štajerskem v Ribnici, pri sv. Tomaži blizu Ptuja, v Slivnici blizu Maribora, na Kranjskem v Radni v krškem okraji. Začele bodo uradovati 25. marca 1872.

* (Poljedelska skupščina.) Minister poljedelstva misli meseca novembra t. l. napraviti shod poljedelcev in je to vsem poljedelskim družbam z začasnim programom za shod vred, na znanje dal. Ako bodo poljedelske družbe posebne želje izrekle, bode program prenaven. Število deležnikov skupščine je določeno na 27 in jih bodo poljedelske ali kmetijske družbe volile. Minister pa si je pridržal pravico, poklicati k shodu odlične učenjake in praktike v poljedelstvu.

* (Poštne hranilnice) po izgledih v Angliji in Belgiji je, kakor znano, mislil uvesti tudi pri nas bivši minister trgovstva dr. Schöffle in je zato poslal enega strokovnjaka v Anglijo in Belgijo, naj se na viru podučijo obširno o hranilnicah na poštah. Sedaj je prišel oni strokovnjak nazaj in poročal ministru trgovstva (sedaj dr. Banhans) o svojih izvedenjih. Dr. Banhans je neki ugodno se izrekel o naredbi in ustavovorni listi bodo sedaj, tako se vsaj po njih doslednosti soditi sme, poštne hranilnice visoko hvaliti začeli, dasiravno so jih občasno Hohenwarta in Schöffleja obsojevali.

* (Dalmatinske železnice.) Minister trgovstva je zaradi potrebnih pripravljajočih del za železnice po Dalmaciji nekoliko inženirjev tje poslal in bode z ogersko vlado se pogodil zaradi združenja dalmatinskih železnic s hrvatskimi. To je nagrada od vlade za glasove dalmatinskih poslancev v obraveavi postave za silo!

Listnica uredništva. G. V. v P. Dotičnih številnik ni več dobiti. M. V. v R. Dobili in se porabi; več pisмено.

Za stradajoče slovenske brate na Kranjskem, v okrajih Postojna, Krško, Litija, Logatec, Novo mesto in Črnomelj, kjer vsled slabe letine in toče žuga ubožnejim prebivalcem lakota, prišli so nam vsled našega poziva v „Slovenskem Narodu“ daje sledeči darovi od slovenskih narodnjakov:

Prenesek iz „Sl. Nar.“ št. 20	gld. kr.
V Ptuj je nabral g. drd. A. Gregorič	105 —
27 gld. 70 kr., in sicer so darovali:	
Ptujska čitalnica	2 20

Gosp. dr. Ploj	gld. kr.
Jurca	4 —
drd. Gregorič	2 —
dr. Vošnjak, prošt	1 —
Hrzič	4 —
Mih. Planinšek	1 —
Dolinsakov Jože, župn. v pokoju	1 —
Vegšajder Hugo	1 —
P. Karel Čučko	2 —
P. Pavel Kancler	1 —
P. Leopold Petanjek	1 —
P. Fidel Aleksič	1 —
P. Edmund Kornfeld	1 —
Andrej Vuk, župnik	1 —
Božidar Ferik	1 —
Andrej Kraner, vikar	1 —
Caf	1 —
Neimenovan	— 50

V Mariboru so darovali:

Nina Berdajs	1 —
Martin Berdajs	1 —
dr. Karel Koceli	1 —
dr. Fric Babnik	1 —

V Slovenjem Gradcu:

Anton Abram, c. k. komisar	2 —
Viljem Ogrinec, c. k. pristav	1 —
Aloiz Kos, kaplan	1 —
Mat. Fidršek	1 —
Anton Jazbec	1 —
dr. J. Šuc	1 —

Skupaj . 143 70

Ako se prišteje v Ljubljani po osrednjem odboru v zadnjem listu izkazanih 110 —

Nabrano je doslej vкуп 253 70

Pri **Janezu Giontini**-tu, bukvanji v Ljubljani se dobi

„VERTEC“

od leta 1871 terbo in prav čedno vezan po 2 gld. 50 kr.

Starši, ki želite svojim otrokom veselje narediti sezite po njem! (35—1)

Dunajska borsa 11. februarja.

Enotni drž. dolg v bankoveih	62 gld. 60 kr.
1860 drž. posojilo	104 —
Akcije narodne banke	8 46
London	113 35
Enotni drž. dolg v srebru	73 —
Kreditne akcije	338 —
Napol.	9 03
Srebro	112 —
C. k. cekini	5 43

Čudež v Kozmetiki!
Noben pomoček za lase barvati.

Dr. John Brown's
c. k. privilegirana prava (12—18)

pomada za lase ohraniti

Debra za črne, rujave in rumene lase, namestuje vsak lasobarven pomoček, naredi da osiveli lasje in osivela brada kmalu zopet dobodo prejšnjo barvo; precej v prvih dneh rabljenja se vidi že vspeh; zabrani prerano ali daljne osivenje, kakor izpad las in zaplodi gosto rast las, kakor se vidi navadno pri krepki mladosti. Ta pomada dela lase fine in svetle, a ne omasti pokrivala, kar je zavoljo ekonomije in po letu posebne vrednosti. — Za gotov vspeh garantira!

Veliki lonec 2 gld.; ¼ ducent gld. 4.80; ½ ducent gld. 9; 1 ducent gld. 16.80 a. v. Mali lončeki 1 gld. ¼ duc. gld. 2.70; ½ duc. 5.10; 1 duc. 9 gld. a. v., proti gotovi plači ali poštno povzetje. Zapokanje cenó.

Centralni in razpošiljavni depó je pri iznajditelji: Wien, Mariahilf, Gumpendorferstrasse Nr. 43, 1. Stock.

Jaz Viljemina Rix

sem vse depote razpustila zaradi ponarejanja. Moja prava pasta Pompadour, tudi čarobna pasta imenovana, nikdar ne ostane brez vspeha, ki je vzvisen nad vsako pričakovanje edino **garantirano** sredstvo za hitro in nezmotljivo odpravljanje vseli mozoljev na obrazu, sajcevov, peg, sinj in ogoreev. Garancija je tako gotova, da se denar **retour** pošlje, ko bi vspehi izostali. Piskere te izvrsne paste s produktom 1 gld. 50 kr. a. v. (19—20)

Prava Pasta Pompadour.

Ko bi ne imela željenega vspeha, bodé se denar brez ovir nazaj poslal.

Posilja se po povzemi (Nachnahme).

tukaj javno izrekam da sem kot udova ranjk. dra. A. Rixa že osem let edina in sama izdelovalka prave in nepokvarjene originalne paste Pompadour, ker le jaz poznam skrivnost pripravljanja. S tem torej naznanjam, da se odschnal omenjena pasta Pompadour ne popačena dobiva le v mojem stanovanji na Dunaji, Leopoldstadt, grosse Mohren-gasse 14, 1. Stiege Thür 62; svarim, naj se nikjer drugje ne kupuje, ker zataj nimam ni depota ni filiale in

Zahevalna pisma se ne razglajajo.

Voditeljstvo

avstrijskega Greshama,

društvo za zavarovanje življenja in prihodkov,

daje obče na znanje, da je, ker se je obstoječa kupčijska zveza med gospodoma **Vertnik & Vičičem** nehala,

GLAVNI ZASTOP

gospodu **Antonu Vičič-u** samemu podelilo.

Dunaj, 16. februarja 1872.

Podpisani si šteje v čast čestitemu občinstvu gorenje na znanje dati, kakor tudi, da je pisarna glavnega zastopa na velikem trgu v gosp. Mikuževi hiši, št. 235.

V Ljubljani, 17. februarja 1872.

Anton Vičič,
Glavni zastopnik avstrijskega Greshama na Dunaji.

(37—1)

Plučne bolezni in kroničen kašelj popolnem ozdravljene.

(12-2)

Gospoda dvornega založnika Janeza Hoff-a centralna zaloga na Dunaji, Kärntnerring 11.

Aba, 16. novembra 1871. Sem tako prost in pišem zopet po izvrstno sladoizlečno zdravilno pivo, meni je, hvala bogu pomagalo. Pravil sem to dobremu prijatelju, ki ravno tako trpi itd., in prosim torej, da mi pod adresno Jožef Kass, tukaj, 12 steklenic sladoizlečnega zdravilnega piva in 1 funt sladove zdravilne čokolade pošljete.

Janos Lörina.

Dunaj (Wieden, Favoritenstrasse, Nr. 8.) (Okrajšano.) Nevarno sem bil na plučah bolan, kar se je po kroničnem kašlju kazalo in sem že obupal, ker nič ni pomagalo. Pa rešili so me Vaši sladovi fabrikati: sladoizlečno zdravilno pivo in sladoizlečni bonboni. Vašemu neprimerljivemu sladočokoladnemu prahu se je imelo moje slabotno dete že prej za ohranitev življenja zahvaliti in sedaj sem sam po Vaših sladovih fabrikatih zdravje zopet dobil; ne morem več živeti brez njih.

Karl Felbacher, civilen inženjir, associé in representant cementne umetne livalnice itd. itd.

Svarilo pred kazanjem in ponarejanjem. Sladov izleček je v steklenicah z metalnim zatičem, na katerem kakor na vsih shrambicah mojih pravih sladovih fabrikatov se firma **Janez Hoff** najde.

V Ljubljani pravo samo pri gospodu Martinu Golobu.
V Ipavi: Ant. Déperis.

Medic. & chirurg.

Dr. Jos. Vošnjak,

magister porodništva, praktičen zdravnik

v

Ljubljani,

na sv. Jakobskem trgu v Virantovi hiši I. nadstropji,

ozdravljaja vse zunanje in notranje bolezni.

Za bolnike iz dežele je gotovo doma vsak dan od 11-12 dopoldne in od 3-4 popoldne.

Ozdravljaja tudi pismeno.

(26-7)

Vse, kar p. t. prejemnikom ni všeč, se vzame nazaj ali se za drugo blago zamenja, dokaz najstrože solidnosti.

Lišp po nizki ceni za gospe in gospode.

Ta iz novega metala („**novo** ali **talmi-zlato**“ imenovanega) narejen lišp dela pravi lišp nepotreben, ker ta novi izdelek za pravim ne stoji ne v barvi ne v fazonu in je zraven to dobro, da cela reč četrti del ne stane tega, kar se pri pravem lišpu samo za fazon plačati mora; mogoče je tedaj si toliko večkrat najnovejše in najmodernejše pripraviti. Še strokovnjaka ta izdelek lahko prekanji, tako dobro je vse ponarejeno.

Naj novejše reči za lišp.

najmodernejši fazon, iz novega zlata narejene, ktere zlato barvo zmerom obdržijo in so zato pravim prekanljivo podobne, s ponarejenimi kameni ali z emalom, kakor fazon tirja.
broše, fine, 1 k. kr. 40, 60, 80, gld. 1.
najfinejše, 1 k. gld. 1.50, 1.80, 2, 2.50.
uhani, fini, 1 par kr. 50, 80, gld. 1.
najfinejši, gld. 1.50, 2, 2.50.
cele garniture, broše in uhani kr. 80 gld. 1.20, 1.60, prefino izdelane gld. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5.
braselete, fine, 1 k. kr. 50, 80, gld. 1.
prefino izpeljane gld. 1.50, 2, 3.
Najlepši ovrtniki 1 k. kr. 90 kr. gld. 1.20, do gld. 1.50.
medaljoni, fini, kr. 20, 40, 60.
prečni, kr. 80, gld. 1, 1.50.
glavnički, z natikom iz novega zlata, kr. 80, gld. 1, 1.50, 2, 3.
prstani, zmodljivo podobni z raznimi ponarejenimi kamni 1 k. kr. 30, 40, 50, 60, 80, gld. 1.
najlepše urne verižice za gospe kratke kr. 50, 80, gld. 1.50, 2.
najlepše verižice za okolo vrata, fin benečanski fazon gld. 1.40, 1.80, 2.
igle za gospe kr. 20, 40, 60, 80.
predsrajčne gumbje, kr. 10, 15, 20, 30.
manšetne gumbje 1 par kr. 20, 30, 40, 60, 80.
gumbje za ovrtnike po 5 in 10 kr.
cele garniture, predsrajčne in manšetne gumbje, najlepša izpeljana kr. 50, 80, gld. 1.50.
1 zveček urnih priveskov, zelo lepo sestavljen kr. 60, 80, gld. 1.
prstani iz pravga zlata s kamni gld. 1.50, 2, 2.50.
srebrne verižice, 18lotne, puncirane ognji pozlačene, kratke, gld. 3, 50, 4.
13 lotne, puncirane dolge verižice za okolo vrata gld. 5, 7.
13 lotni srebrni medaljoni v ognji pozlačeni in emailirani gld. 2.50, 3.

Prefino izpeljan briljanten lišp.

Tudi strokovnjak se pri tem lahko zmoti. Ta lišp je v pravo srebro vkovan, z zlatimi podlagami in iglami, ponarejeni briljanti so iz prefino brušenega gorskega kristala, kateri živega ognja nikoli ne izgubi. Tudi so drugi kamni neznanljivo ponarejeni.
1 broša gld. 4, 5, 6.
1 par uhanov gld. 4, 5, 6.

1 par gumb za predsrajčnike gld. 2.50, 3.50 do 4.50.
1 igla za gospe gld. 1.80, 2.80, 3, 4.
prstani z briljanti iz zlata gld. 1.20, 1.50, 2, 3.
križci in srea za okoli vrata gld. 2, 3, 4.

Večno dišeči lišp,

iz prave indijske rastline, ktera naravno vonjavo vedno obdržijo in ki je v najnovejši odliki. Eleganterega ko ta lišp nij in zavolje vonjave je zelo priljubljen; če gospa garnituro tega lišpa nosi in v kak salon pride, ga v malih minutah parfumira.
1 broša 80 kr. do gld. 1, 1.20, 1.50.
1 par uhanov kr. 80, do gld. 1, 1.50.
1 braseleta kr. 50, 60, 80 do gld. 1, 1.50.
1 ovrtna verižica kr. 60, 80 do gld. 1, 1.50, 2, 2.50.
1 dišeča urna verižica za gospe gld. 1.40.

Eleganten, moderen in sijajen

je novi rokokoo-lišp, ktereга so vsrednjem veku le knežje osebe nosile; tak lišp pa, moderen in prenarat je zares umeten in lep.
1 garnitura, broše in uhani gld. 2.50, 3.
najfinejša sorta gld. 4.50, 5, 6.
1 medaljon gld. 1.50, 2, 2.50.
1 prav šn gld. 3, 4, 5, 6.
1 par igel za na glavo gld. 3, 4, 5, 6.
1 križec za okoli vrata gld. 1.80, 2.50, 3.
1 zapesnik, sijajen gld. 5, 6.50, 7.50.
1 ovrtnik " gld. 3.50, 4.50, 5.50.

Črni, črtverovogelni lišp.

Ta moderni lišp je na štiri vogle brušen, se zato posebno znaša in je vendar čudno dober kup.
1 garnitura, broša in uhani, 30, 50, 80 kr.
1 verižica okoli vrata 1-, 2- 3vstna, gld. 1, 1.50, 2.
1 par igel za v glavo 15, 25, 30 kr.
1 diadem kr. 60, 80, gld. 1.20.

Moderni črni lišp,

fino izpeljan, najlepši fazon in zelo trpoč iz stekla, jeta, lave, bivolovega rogu in kavčuka.
1 broša kr. 20, 30, 50, 80, gld. 1.
1 braseleta kr. 30, 50, 60, 80, gld. 1.
1 par uhanov kr. 25, 35, 50, 80, gld. 1.
1 verižica okoli vrata kr. 50, 80, gld. 1.
1 kratka verižica za uro kr. 15, 20, 30.
1 gumba za predsrajčnik kr. 4.
1 par gumb za manšete kr. 15, 20, 30, 40.
1 glavnik kr. 20, 40, 60, 80.

Klic iz Dunaja! Slovenci! Bratje!

Pod varstvom grofa Hobenwarta se je lani veliko slovaško podvezje na Dunaji utemnilo. Slovan ni več prisiljen, kupovati potrebno blago pri kakem nemškutarstem judovskem kupcu, kteri ga ne samo gojčufava, temveč ga še zaradi njegove narodnosti zasmehuje. To se je sedaj nehalo in vsakdo se lahko na za malo denarja najbolje, najsolidnejše blago dobi.

Kazpošiljamo vsak dan za povzeteck:

po 1.54 salonske ure z rečno garancijo
vred, večja vrsta po 1.80, ure ki bijejo, po 2.35, 3.25; največja vrsta 5.50.
po 48 kr. lepo sliko Marije ali Jezusa v elegantnem pozlačnem okviru; manjše slike po 32 kr.
po 32 kr. termometer z vlagalno vred; mali termometri s Klobukom po 20 kr.
po 1.30 in 1.80 najlepša urna verižice iz kolonicega zlata, dolge verižice 1.80-2.00-3; najlepša 4-4.50.
po 68 kr. 6 velikih kosov črnega, pravga glesnega metala; 1 funt 15 kosov najboljšega mandeljnovnega papirja za pisma
z zavijki vred; isto barvno 64 kr.
po 15, 24, ali 32 kr. jako dober nožek; najniše sorta 64, 78, 90 kr.
po 30 kr. ali 1.15 jako lep dalekoglebel;
po 43 kr. grebije za obleko z rogini in petimi zobmi; velika elegantna sorta 68, 95 kr.
po 10, 20 ali 30 kr. najboljši glavnički za česanje in prah iz kavčuka.
po 2.10 ali 3 gld. carovna kasa z mnogimi aparatii za glumarstvo, k tem nauk v rabi.
po 25, 45, 53 ali 84 kr. prodajamo najlepše pah-ljave za gospe; najniše veljajo samo gld. 1.20, 1.45, 1.90, 2, 2.80.
po 32 kr. fotografirani album, lep po 60, 80 kr.; 142, 134, jako lep po 1.74, 2.06, 2.83 z muziko 8.35-3.
po 88 krajc. politura za hišno ogravo, po kteri stara osepela oprava v nekoliko urah tako lice dobi, ko nova. Več ka, steklenica 52 kr.
po 1.70 dvanaest letnih priprav. Najboljša vrsta po 2.35, 3.5.
po 83 kr. in 1.10. Zlic za jel, kakor za jemavnice 58 aj-manavice za mleko 41 kr., 1 kuhinjski 35 kr.
po 74 kr. ali 1.20 lepe ne verižice za gospe s križcem. Najlepša vrsta 2.05 kr.
po 4.80 čudovito lepa slikica olinatih barvah s širokim zlatim okvirom " široka, 33" dolga, kazajoča dežalb.
po 86 kr. cečno risano opele, veliko po 1.48 k.
po 1.30 ali 1.55 velik zlat prstan s precatom z garancijo; najlepši prstan 2.50, 3.
po 50, 80 kr. ali 1.15 varna ključavnica.
po 29 kr. 1 steklenica klesa, s kterim se lahko vsak predmet za vedno zveže.
po 9 kr. ena škaltja, v kteri je 5 kosov najnišega petatnega voska.
po 25 kr. pravo orohovo olje, s kterim se lahko vsi laže temno pobarvajo; velika steklenica 45 kr.
1 karton, v kterem je cel alfabet z vsemi številkami in drobci, vrezan v metal; s tem se vsakovrstni napis in števila na papir, les, plah itd., krasno lahko vrtnejo. Za poslovnike, accence in privatne osebe je ta pisovniška garnitura ne samo interesantna, temveč jako koristna. Cena 1 gld., isto z velikimi pisalnimi gld. 2.10. 1 karton s tablinami, s kterimi si vsak deček vojske in figure lahko rekvavi, 80 kr.
Najnovejše!
1 karton, v kterem je cel alfabet z vsemi številkami in drobci, vrezan v metal; s tem se vsakovrstni napis in števila na papir, les, plah itd., krasno lahko vrtnejo. Za poslovnike, accence in privatne osebe je ta pisovniška garnitura ne samo interesantna, temveč jako koristna. Cena 1 gld., isto z velikimi pisalnimi gld. 2.10. 1 karton s tablinami, s kterimi si vsak deček vojske in figure lahko rekvavi, 80 kr.
Za zaznamovanje perila
se oni obratci jako priporočajo.

Prva štajarska c. kr. priv. tovarna (fabrika) ognja in vloma varnih blagajnic [kas] za denar in pisma, miz za pisanje Vincencij-a Kanduth-a v Gradci, tovarna: Beethovenstrasse 21.

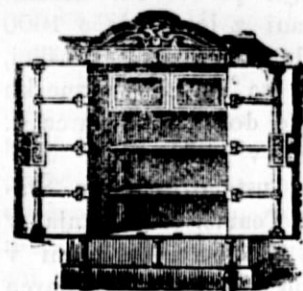
priporoča svoje iz najboljšega štajarskega blaga, s ključavnicami po posebnih patentih, in najsolidnejše dovršene izdelke, za ktere je porok, po jako znižani ceni. Proti primernemu vplačilu na olajšanje p. n. občinstva tudi plačila na svote. Izključljiva prodaja pri

ANTON KORÖSI. Železninar, Griesgasse Nr. 10, v Gradci.

Čech & Kment. Z visokim spoštovanjem

(21-8)

Pri razstavi v Gradcu 1870. I. s. zlato svetinjo nadarjena.



Prva štajarska c. kr. priv. tovarna (fabrika) ognja in vloma varnih

blagajnic [kas] za denar in pisma, miz za pisanje

Vincencij-a Kanduth-a v Gradci,

tovarna: Beethovenstrasse 21.

priporoča svoje iz najboljšega štajarskega blaga, s ključavnicami po posebnih patentih, in najsolidnejše dovršene izdelke, za ktere je porok, po jako znižani ceni. Proti primernemu vplačilu na olajšanje p. n. občinstva tudi plačila na svote. Izključljiva prodaja pri

ANTON KORÖSI.

Železninar, Griesgasse Nr. 10, v Gradci.

(44)

Prva občna zavarovalna banka

„SLOVENIJA.“

Čedalje bolj se neogibnost v obče spoznava, da mora slovenski narod tudi v materijalnem obziru se na lastne noge postaviti, ter se od tujega kapitala, kolikor je mogoče, osvoboditi.

Morebiti niso na nobenem drugem polji te razmere tako ostro vidne, kakor prizavarovanji. Sto in sto tisučev se vsako leto zavarovalnih premij iz dežele iztirava, pomagaje delničarjem tujih društev visoke dividende izplačevati.

Merodajni faktorji: deželni zbori, občinska zastopstva, društva in žurnalistika, so večkrat pripoznavali, da je treba lastno zavarovalno društvo za slovenske dežele osnovati.

To je dalo nekterim rodoljubom povod, popolni operat takega zavarovalnegadruštva na podlagi najbolj zanesljivih štatističnih dat in dozdajnih skušenj izdelati dati, ter c. k. ministerstvu predložiti.

Z razpisom dne 25. prosinca l. 1872 je c. k. ministerstvo napravo „prve občne zavarovalne banke Slovenije“ s sedežem v Ljubljani dovolilo.

Banka „Slovenija“ je društvo na delnice, in bo v vsih razdelkih zavarovanja zavarovalo proti odločni zavarovalnici, to je: proti škodi po ognju, nadrevaževanji, po toči in zrcalnem steklu, ko bi se strlo, kakor tudi na človeško življenje.

Delnice se bodo brez bankirskega posredovanja neposredno občinstvu oddavale, in na ta način po bolj ugodnem kursu dobivale.

Iz druge strani se bo pa tako tudi glavni namen banke pospeševal, ki obstoji v tem, da se bodo delnice v slovenskem narodu umestile, in bode narod tudi v prihodnje banko v rokah obdržal.

Delnice „Slovenije“ so pripravne prav ugodno kapital nalagati:

1. Na vsako delnico, katerih se bo zdaj razdalo 3000 z imensko vrednostjo od 200 fl.; se bo plačevalo po 40⁰/₀, in to po kursu od 85⁰/₀, toraj za eno delnico 68 fl. a. v.

2. Z ozirom na oddajevalni kurs nese delnica stalni dohodek blizo do 6⁰/₀, in

3. vrh tega naddividendo iz čistega upravnega dobička, od kterega je 40⁰/₀ pravilno delničarjem odločeno.

Po dozdajnih skušnjah družih zavarovalnih društev ni dvomiti, da bodo delnice banke „Slovenije“ v kratkem gotovo 12—15⁰/₀ nosile.

4. Vsak lastnik tudi le ene same delnice ima pravico v občnem zboru glasovati osebno ali po oblaščenju, z edino omejitvejo, da nobeden ne sme več kakor 40 glasov zastopati.

5. Vsak delničar pomaga s tem narodnim podvzetjem slovenskemu narodu lastno zavarovalno društvo osnovati ter posrediti, da trdo pridobljeni novci v domači deželi ostanejo.

6. Ker je 15⁰/₀ čistega dobička dobrodelnim namenom odločenih, odpirase tu še drugi vir bankini dobrodelnosti.

7. Skrajno je še povdarjati, da so pripravljene fondi banke pravilno odločeni, menjice eskomptovati, posojevati na državne in obrtnijske papirje, na posestva proti hipotekarnemu uknjiženju, posestnikom, obrtnikom, skupščinam in občinam, da bo na ta način mogoče v posameznih krajih pamanjkanje denarjev zatreti.

Tarife za raznovrstne oddelke zavarovanja so po najbolj zanesljivih štatističnih datih sestavljene in se bo gospodarstvo v vsakem oziru na rečno podlago postavilo. V ta namen se bodo v vsih večih mestih in v posameznih okrožjih nadgledni svetovalci (sestavljani iz delničarjev in zavarovancev) postavili.

Gospodarsko svetovalstvo je iz sledečih oseb sestavljeno: Svetli knez instari grof **Lavoslav Salm Reiferscheid**, grajščak v Novem Celju itd. (predsednik); dr. **Etbin Henrik Costa**, odvetnik in deželni odbornik v Ljubljani, (podpredsednik); **Andrej Pirnat**, posestnik v Ljubljani; **Vekoslav Pesarič**, c. k. sodnije svetovalec v Celju; **Mihael Herman**, deželni odbornik v Gradcu; dr. **Jože Ulaga**, profesor bogoslovja v Mariboru; **Jože Hauswirth**, posestnik v Celju; dr. **Štefan Kočevar**, c. k. okrajni zdravnik v Celju; dr. **Vekoslav Valenta**, c. k. zdravstveni svetovalec in profesor v Ljubljani; **Ivan Stuhec**, c. k. sodnije svetovalec v Celju; **Dragotin Ahčin**, trgovec v Ljubljani; **Florian Konšek**, c. k. okrajni predstojnik v pokoji v Ljubljani; dr. **Franjo Radej**, c. k. bilježnik v Mariboru (gospodarski svetovalci). —

(Namestniki): **Jakob Kureš**, c. k. okrajni pristav v Kozjem; **Franjo Šentak**, posestnik na Vranskem; **Franjo Rapoc**, posestnik v Mariboru; **A. Zvanut**, veliki trgovec na Občini.

Pregledovalni odbor je s sledečih oseb sestavljen; Dr. **Janez Zlatoust Pogačar**, stolni prošt v Ljubljani; **Gustav Šönnies**, lastnik tovarne v Ljubljani; **Jože Debevec**, trgovec v Ljubljani.

Delnice se bodo na ta-le način podpisovale:

1. Za vsako delnico z imensko vrednostjo od 200 gold. se bo vplačevalo 40⁰/₀ po kursu od 85⁰/₀ v gotovini; potem se bodo dobivali medčasni listi.

2. Za 1 delnico je toraj treba 68 gold. v gotovini, od ktere se bo vplačevalo po 20 gold. precej pri vpisovanju, 48 gold. pa v prihodnjih 30 dneh.

3. Vsak podpisani znesek daje od dné vplačila 5⁰/₀, oziroma na izdajavni kurs od 85⁰/₀, blizo 6⁰/₀.

4. Vsacemu podpisovalcu je na izvoljo dano, tudi vsih 40⁰/₀ za delnico precej vplačati.

5. Podpisovalo se bode ali pri banki v Ljubljani, ali pri agentih, kterim se bo dalo pooblastilo za to od gospodarskega svetovalstva.

6. Vplačevalo se bo ali pri banki v Ljubljani, ali se ji naj novci po pošti pošiljajo. Agentom naj se plačuje le proti od gospodarskega svetovalstva podpisanim pobotnicam.

Bankina pravila se dobivajo pri banki „Sloveniji“ v Ljubljani, in tudi pojasnila se ustmeno ali pismeno pri njej dovoljno dajejo.

Prof. Dr. Lappierre-a
Vbrizgovaino zdravilo

ozdravi*) v 3 dneh vsak tok iz scavnika, kakor tudi **bell tok** pri ženskah, če je tudi zastarel. Cena za steklenico s podukom o rabljenji 1 tolar 20 sreb. gr. Za poslan denar se strogo skrivno dobi po

A. Witt-u.

Linden-Strasse 18, Berlin.

*) Na stotine ozdravljenih. (59—21)

Delavci.

Za vsakdanje plačilo in na pogodbo se namemljejo za dobro plačilo pri deželski sadilnici in vinogradske šoli blizu Maribora (34—2)

Kovane uradno preiskavane **decimalne**

vage četirioglate oblike:

Nositeljna moč: 1 2 3 5 10 15 cent.

Cena, gid.: 18 21 25 35 45 55.

Nositeljna moč: 20 25 30 40 50 cent.

Cena, gid.: 70 80 90 100 110.

Balancirne vage:

Nositeljna moč: 1 2 4 10 20 30 ft.

Cena, gid.: 5 6 7.50 12 15 18.

Nositeljna moč: 40 50 60 70 80 ft.

Cena, gid.: 20 22 25 27.50 30.

Vage za živino z železnim obročjem in utegi (gevihti):

Nositeljna moč: 15 20 25 30 40 50 cent.

Cena, gid.: 150 170 200 230 300 350.

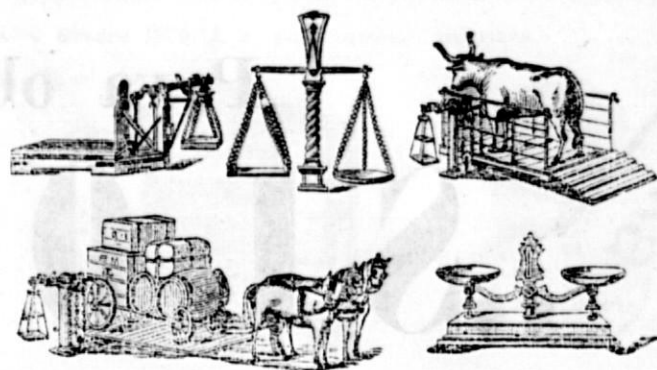
Mostne vage:

Nositeljna moč: 50 60 70 80 100 cent.

Cena, gid.: 350 400 450 500 500.

Nositeljna moč: 120 150 200 300 cent.

Cena, gid.: 600 650 750 900.



Dalje vse sorte druge vage in utegi.

Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustreže precej: (11—68)

L. Bugany & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Vse predmete, ki se naznanjajo po raznih časnikih, naj spadajo v eno ali drugo struko, poskrbi **N. Glattau-a Bazar** za 10 % ceneje, kakor jih dotične firme naznanjajo. — Popolni cenik o več nego **15.000** predmetih zastoj in franko.

Po naslednjih čudovito nizkih cenah
N. Glattau-a prvi pariški bazar

za Avstrijo na Dunaji,

Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse, Nr. 51, v Todesco-vi palači.

Darila za gospode, gospe in otroke:

Blago iz dunajskega usnja, znano kot najboljši fabrikat na svetu.

Ročne torbice za ženske z jeklenim obročjem, ena prav velika gid. 1.20, 1.50; iz najfinejšega šagren-usnja s pozlačeno ključavnico in okvirom, ena po gid. 1.80, 2.50; velike gid. 3, 3.40; prav velike gid. 3.80, 4; s predtorbico za 1 gid. več.

Praktični portemonnais, za gospe, gospe in otroke, s pozlačenimi zapornicami ali gumi-trakom po kraje. 35, 50, 85; fini gid. 1.130, 1.70; prav fini gid. 1, 2.50, 3, 3.50.

Praktični toki za smodke po kraje. 40, 60, 80; fini gid. 1, 1.20, 1.50; najfinejši gid. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Pisma in denarnose s praktičnimi predeli po kraje. 60, 80, gid. 1.; fine gid. 1.30, 1.50, 1.80; najfinejši gid. 2, 2.40, 2.80, 3.20, 4.

Znamne knjižice (notiz) kraje. 10, 15, 20, 25, 30; najfinejši v usnji, vezane kraje. 40, 50, 60, 80 gid. 1.

Potne torbe iz najmočnejšega usnja, s zaporno ključnico po gid. 2.10, 2.40, 2.70, 3.10, 3.70, 4, 4.30, 4.80. Cene računjene po velikosti.

Waterproof-popotni kovčegi, praktično upravljeni in razdeljeni po gid. 2.40, 2.80, 3.50, 4; prav veliki po gid. 4.50, 5, 5.50, 6.

Potne sklenice s kupico in usnjem prevlečene pogid. 1.20, 1.50, 1.80, 2.10, 2.40.

Krasni albumi

na izbiranje in v čudovit, mnogovrstnosti, eden za 25 podob kr. 35, 60, 80, gid. 1; najfinejši okinčan gid. 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.50; za 50 podob kr. 65, 90, gid. 1.20, 1.50; najfinejši okinčan s podobami itd. gid. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4; album za 100 podob gid. 3, 3.50, 4, 5 do gid. 12; za 200 podob gid. 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7 do gid. 18, slednji v najnovejši krasotni obliki.

Albumi z muziko, igrajo, ko se odpro, dva lepa napeva, jako pripravni za darila in kiné salona. V obliki pol osmerke, najelegantnejše vezani gid. 8.50; še finejši gid. 11, nanjeji gid. 14, 16. V obliki 1/4 osmerke, ravno tako upravljeni gid. 11, 12, 14, 16, 18, krasotvori v obliki četvorke gid. 14, 16, 18, 20, 24.

Pisne mape, vsaka s zaporom, jako praktične gid. 1, 1.20, 1.50, 2; s popolnim pisalnim orodjem gid. 2, 2.20, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Nesesarjina jokusneje izdelani z vsemi šivalnimi potrebščinami po kraje. 45, 60, 80, gid. 1; veliki gid. 1.50, 1.80, 2 itd.; prav veliki, najfinejši gid. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5; krasotvori za darila gid. 6, 7, 8, 10, 12, 14.

Pahlje za plese in šetanje

v največji zberki. Ena priprosta, lepa, kraje 30, 40, 50, 60; s prav lepo slikarjijo kr. 40, 60, 80, gid. 1, 1.20, 1.40; najtršejeje opravljena gid. 1.80, 2, 2.50, 2.80, 3.20, 4.80, 5; Bouquet cvetlic s znotraj skrito pahljo, ktera po volji izgine, po kr. 80 gid. 1, 1.50; najfinejši po gid. 2.50, 3, 3.50. Najboljši glavnik z trdega kavčuka. 1 česalni glavnik kraje. 15, 20, 25, 30, 35; 1 gost glavnik kr. 20, 25, 30; 1 glavnik z ročajem kr. 25, 30, 35; 1 vtekljivi glavnik kr. 30, 40, 50; 1 žepni glavnik kr. 10, 15, 20; 1 obvodni glavnik za otroke kr. 10, 20, 25, 30; 1 žepni glavnik s zrcalom in krtačo kr. 25, 30, 40, 50.

Najbolše, po novem načinu napravljene krtače, kakoršne se le tu dobe. 1 krtača za glavo kr. 30, 40, 50; fine kr. 65, 85, gid. 1; najfinejši gid. 1.50; 1 krtača za obleko kr. 50, 60, 80, gid. 1, 1.20; najfinejši gid. 1.50, 1.80, 2; 1 prav fina krtača za zobe kr. 15, 20, 25, 30, 35, 40; 1 krtača za nohte kr. 25, 30, 35, 40, 50, 60, 80.

Toaletno milo samo posebno fino. 12 kosov, velikega Glycerinovega mila gid. 1.15; 12 velikih kosov mila iz grenkih mandelnov kr. 85, gid. 1.10; dvanajstorka cvetličnega milaz raznimi vonjavami gid. 1.90, 2.50; dvanajstorka mila v podobi raznovrstnega sadja kr. 95. Sicer vse druge baže.

1 pisna garnitura obsejajoča 100 najfinejših listov papirja s povoljnimi črkami in imeni, 100 najfinejših zavrtkov in 100 pečatnih znamk. Vse to vkup za gid. 1; še manjeji gid. 1.35; najfinejši z barvanimi zavrtki gid. 1.70. 1000 pečatnih iznank, poslačeno tiskanih na nov patentiran način gumiranih, s povoljno firmo, grbom itd., velja le gid. 1.60, 500, gid. 1.25.

Najpotrebnejši na potovanju

je dober Lefauchaux-revolver, s katerim se v 6 sekundah zanesljivo 6krat vstreli, brez da bi se petelin napel; razen te hitrosti to orožje tudi daleč nese, na 7 milimetrov gid. 13.50; 100 patron gid. 3.50; na 9 milimetrov gid. 17, patrone gid. 4, na 12 milimetrov gid. 19, patrone gid. 4.50. **Pešni revolverji** 5" dolgi po gid. 8.50, patrone gid. 3, 50.

Resna beseda kadilec! Neredko se pripeti ka po slabem papirju za cigarete ostane v ustih slab okus, škodljiv zdravju. Temu se je prišlo v okom, ker se zamore kaditi turski tabak brez papirja prav prijetno. 1 steklena cev, v katero se nabaše tabak, ktera nadomesti papir in prihrani vso mujo velja le kr. 25.

Kolosalna razprodaja

od več na kant prišlih fabrik za marele in solnčnike.

Dežniki (marele). Velika lepa marela gid. 1.50, 1.90; Alpaka-dežnik gold. 2.80, 3.50; Dežnik iz ponarejene svile (Zanella) gid. 3.20, 3.60, 4; iz težke lionske svile po gid. 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50.

Solnčniki. Pomladni solnčnik iz lionske svile gid. 1.90, 2.20; s svilno podlogo gid. 2.80, 3; iz navadnega blaga kr. 60, 80; velik solnčnik iz tkanine kr. 80, gid. 1, 1.20; iz težke svile gid. 2, 2.40, 2.80; s svilno podlogo gid. 3.20, 3.80, 4, 4.50; senčniki gid. 1.80, 2.50, 3.

Tovarniška zaloga najboljših preramnie, za ktere se daje poročstvo. Dvoje iz angleških koncev kr. 45, 60, 80; svlnatih kr. 85, 95 gid. 1.10, 1.60.

Imenitni peresniki in noži iz bessemer-jekla, znani kot najboljši na svetu, po kr. 20, 30, 40, 60, 80, gid. 1, 1.20, 1.50.

Imenitne žlice iz bessemer-jekla, dobro pocinjene, kakor srebrne nikdar barve ne spremené. Dvanajstorka jedilnih žlic kr. 85, finejših gold. 1.20; dvanajstorka žličice za kavo kr. 45.

Kineško srebro s srebrnimi ploščami, boljši kot navadno kineško srebro, ker se predmeti iz kineškega srebra prevlečejo z močnosrebrno ploščo, se prodajajo le v podpisnem bazarju. Poročstvo za kineško s srebrom ploščami se daje na 10 let. 12 žlic le gid. 16.50, žličice za kavo gid. 9.20; dvanajstorka nožev in vilic gid. 26.50, 28; žlica za sočivje gid. 3.90, 4.60; 12 nožev za dessert gid. 9.80, 12; 1 solnica najelegantnejša oblika gid. 2.40, 2.85, 3; stupaica (za poper) gid. 1.45, 1.90; razsipavec za sladkor gid. 1.90, 2.10; 1 velika žlica za mleko gid. 2.75, 3.40; 1 velika žlica za juho gid. 5.40, 6.40, 7; Slojaki za nože v novi jako elegantni obliki gid. 3.25; 1 par miznih svečnikov gid. 4, 4.90, 5.85, 6.30, 7.25.

Kina-Alpaka-žlice, zbog lepote in vztrajnosti imenitne. 12 navadnih žlic gid. 2.35, 2.75, 3.50, 4.50, 5.20; 12 žličice za kava gid. 1.30, 1.60, 2.35; 1 velika žlica za juho kr. 90, gid. 1.20; za mleko kr. 45, 60.

Prave pipice za smodke iz morske pene lepo zrezljane po kr. 50, 80, gid. 1; krasotvori po gid. 1.50, 1.80, 2, 2.50; po ravno taki ceni so tudi gladke pipice z ustnikom iz jantara v zalogi.

Najfinejši stajarsk n angležk nož n vilice, dvanajstorka z lesenim ročajem gid. 2, 2.40, 3; z bivoljo-koščeni ročajem gid. 4.50, 5, 5.50, 6; najfinejši gid.

7, 8, 9; dvanajstorka za dessert gid. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

Alpaka-svečniki, zbušnjeni, priznani kot najboljši: visokost 4" 5" 6" 7" 8" 9" 10" po kr. 40, 50, 60, 70, 80, 90, gid. 1, 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50.

Žepni trmometri v etui po samo 25 kr. Najnovejši nesesarji v podobi zlatih jaje, v katerih je tul poln šivank, dvojni konci in naprstnik iz kineškega srebra, veljajo le kr. 30.

Dalekogledi (Perspective) z najboljšim steklom, ki daleč dobro kažejo po kr. 60, 80, gid. 1.

Angleške škarje najboljše baže: škarje za izrezljavanje kr. 15, 20, 25, 30; 1 škarje za vrezavanje kr. 25, 30, 35, 40, največje kr. 50, 60, 70; krojaške škarje kr. 45, 65, 80, gid. 1, 1.20; 1 škarje za luč za svetilnice s smrdljivcem kr. 35; 1 verižica za škarje kr. 20.

Žepne svetilnice s tako prijubljenimi slepilnimi šipami po kr. 60, 70, 80; s 4 kratnim slepilom gid. 1, 1.20; v podobi knjige za vkup zložiti gid. 2.50; svetilnica za brezokavčni žep kr. 80.

Okviri za fotografije po kr. 4, 6, 10, 15; fini kr. 20, 30, 40; najfinejši kr. 60, 80; v kabinetni obliki kr. 50, 60, 80, gid. 1, 1.20.

Izvrstne angleške britve (za vsako se daje poročstvo na dva leta) 1 Gladstone Razor kr. 80; 1 Prince of Wales Razor gid. 1.20; 1 prav fina General Napier Razor gid. 1.60; 1 najfinejša Admiral Razor gid. 2; 1 Model Razor, najboljša britve na svetu gid. 3, 3.50. Vse britve v nožnicah. Nožnice z dvema britvama najboljše baže gid. 1.80; Milo za briti kr. 15, 20; 1 jermen na vijak kr. 45, brez vijaka kr. 25; pasta za jermen mazati kr. 25.

Vsacemu gospodu neobhodno potrebno.

Zaboječek za briti in toaleta, fin, s ključnico, z velikim zrcalom in naslednjimi potrebnimi rečmi: 1 fina angleška britev, 1 milo za briti, 1 škatlja iz kovine, 1 kamen za brusiti in postriti, 1 glavnik, 1 krtačica za zobe, 1 fina pasta za zobe, 1 kos voščene pomade, 1 kos mila za roke, 1 sklenica fine pomade, 1 flaçon francoskega olja za lase. Vse to vkup le gid. 2.80.

Jeklena peresa: Škatljica s 144 najboljših peres kr. 30; Kuhn-ova peresa 1 karton kr. 60, 80, gid. 1; angleška kr. 80, gid. 1, 1.20; dvanajstorka peresnih ročajev kr. 5, 10, 15, 20, 30, 40.

Čisto res, elegantno polirani kovčeki, s predali, v njih: peresni ročaj, svinčnik, gumi za izbrisati, 12 jeklenih peres, 2 kosa finega pečatnega voska le 35 kr.

Čestiti prebivalci po deželi, ki bi iz Dunaja kar koli radi imeli, lahko vse brez izjemka dobé iz **N. Glattau-a pariškega bazara**. Tudi najmanjše naročilo se strogo, solidno in vestno izvrši.

N. Glattau-a prvi pariški bazar

za Avstrijo na Dunaji Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse Nr. 51, Eck der Wallfischgasse v Todesco-vi palači.

NB. Prodajalcem poseben rabat.

(55—9)